

POSTANOWIENIE

Dnia 3 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący)

SSN Oktawian Nawrot (sprawozdawca)

SSN Tomasz Przesławski

w sprawie z odwołania A.Z.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] /2024 z dnia [...] r.
w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu
na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie,
ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2023 r., poz. 1141,
z udziałem E.D.

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 3 października 2024 r.,

odrzuca odwołanie.

Oktawian Nawrot Adam Redzik Tomasz Przesławski

UZASADNIENIE

Uchwałą nr [...] /2024 z dnia [...] r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie, ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2023 r., poz. 1141, Krajowa Rada Sądownictwa (dalej również: „Rada” lub „KRS”), działając na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. 2021, poz. 269 ze zm., dalej: „u.KRS”):

1. przedstawiła Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie E.D. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie;

2. nie przedstawiła Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie A.Z. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie.

Pismem z 24 czerwca 2024 r. (data prezentaty Biura KRS) A.Z. (dalej: „odwołująca”) wniosła „odwołanie od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 13 maja 2024 r.”, zaskarżając ją w całości. Zaskarżonej uchwale odwołująca się zarzuciła:

- naruszenie art. 33 ust. 1 u.KRS poprzez dokonanie oceny kandydatur w zakresie dotyczącym ich doświadczenia zawodowego bez wszechstronnego rozważenia sprawy, tj. bez uwzględnienia rodzaju tego doświadczenia oraz jego przydatności do wykonywania obowiązków sędziego sądu apelacyjnego, a także z pominięciem zgromadzonego materiału dowodowego;

- naruszenie art. 33 ust. 1 w zw. z art. 35 ust. 1-2 u.KRS poprzez dokonanie oceny bez wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy i bez wnikliwego zbadania materiałów sprawy oraz dokonanie tej oceny w sposób dowolny oraz sprzeczny ze zgromadzonym materiałem, z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji, z przekroczeniem granic swobodnej oceny materiałów, a także zastosowanie nierównych i dyskryminujących kryteriów dostępu do wolnych stanowisk sędziowskich, w wyniku czego Prezydentowi RP przedstawiono wniosek o powołanie Kandydatki wskazanej w pkt 1. zaskarżonej uchwały, brak omówienia ocenianych kandydatur w oparciu o jednolite dla kandydatek uczestniczących w konkursie kryteria ustawowe, a także niezastosowanie części ustawowych kryteriów oceny kandydatur, a tym samym oparcie uchwały na wybiórczych (niepełnych) ustaleniach faktycznych oraz wybiórcze uwypuklenie wyłącznie tych cech i okoliczności, które świadczyły na korzyść wybranej przez Radę Kandydatki, w szczególności przywiązanie niewspółmiernej wagi, z przekroczeniem granic swobodnej oceny kandydatów, do bogatszego doświadczenia w zakresie stażu orzeczniczego, przy jednoczesnym całkowitym pominięciu jej pracy w Ministerstwie Sprawiedliwości, co dowodzi znacznego przekroczenia granic swobodnej oceny kandydatów;

- naruszenie art. 42 ust. 1 u.KRS poprzez sporządzenie uzasadnienia uchwały w części dotyczącej kandydatur w sposób uniemożliwiający poznanie

faktycznych motywów podjęcia uchwały, co utrudnia odniesienie się do całości przesłanek, na podstawie których Rada uznała, że kandydatura odwołującej się jest gorsza od kandydatury wybranej kandydatki;

- naruszenie art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 i art. 60 Konstytucji RP poprzez dokonanie przez Radę wykładni przesłanki doświadczenia zawodowego doprowadzającej do sprzeczności z tymi przepisami, odbierającej tej przesłance charakter obiektywny i prowadzącej do dyskryminacji w ubieganiu się o pełnienie funkcji publicznej ze względu na rodzaj wykonywanej pracy, a także błędną wykładnię tych przepisów, prowadzącą do braku dokonania oceny kandydatów na podstawie przejrzystych kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej, zasadom równego traktowania oraz zasadom demokratycznego państwa prawa, a także kryteriów dyskryminujących w wyniku czego Prezydentowi RP nie przedstawiono wniosku o powołanie odwołującej się.

W oparciu o powyższe zarzuty odwołująca się wniosła o uchylenie zaskarżonej uchwały w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Krajowej Radzie Sądownictwa.

Pismem z 13 sierpnia 2024 r. (data prezentaty Sądu Najwyższego) uczestniczka postępowania – E.D., złożyła odpowiedź na odwołanie wnosząc o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 44 ust. 1 zdanie pierwsze u.KRS uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej. Zgodnie z art. 44 ust. 3 u.KRS do postępowania przed Sądem Najwyższym stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej, z wyłączeniem art. 87¹ k.p.c. ustanawiającego przymus adwokacko-radcowski.

Stosownie do powyższego przyjmuje się, że odwołanie od uchwały Rady powinno spełniać warunki konstrukcyjne przewidziane dla skargi kasacyjnej (tytułem przykładu zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 20 października

2009 r., III KRS 17/09; 15 lipca 2020 r., I NO 14/20; 3 marca 2021 r., I NKRS 15/21). Zgodnie z art. 398⁴ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać: 1) oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części; 2) przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie; 3) wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany.

Stosownie do art. 398⁶ § 2 k.p.c., sąd drugiej instancji odrzuca skargę kasacyjną wniesioną po upływie terminu, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 398⁴ § 1 k.p.c., nieopłaconą oraz skargę, której braków nie usunięto w terminie lub z innych przyczyn niedopuszczalną. Sąd Najwyższy odrzuca skargę kasacyjną, która podlegała odrzuceniu przez sąd drugiej instancji, albo zwraca ją temu sądowi w celu usunięcia dostrzeżonych braków (art. 398⁶ § 3 k.p.c.).

Zgodnie z powyższym przyjąć należy, że odwołanie od uchwały Rady bezwzględnie powinno zawierać takie elementy jak oznaczenie uchwały Rady, wraz ze wskazaniem, czy jest ona zaskarżona w całości, czy w części, przytoczenie podstaw odwoławczych, odpowiadających podstawom kasacyjnym, o których mowa w art. 398³ k.p.c. i ich uzasadnienie, wniosek o uchylenie uchwały lub uchylenie i zmianę uchwały z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania lub zmiany (zob. M. Niezgódka-Medek, *Komentarz do art. 44*, (w:) M. Niezgódka-Medek, R. Pęk, *Krajowa Rada Sądownictwa. Komentarz*, LEX 2013, teza 11; M. Dębska, *Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa. Komentarz*, LEX 2013, komentarz do art. 44).

Przenosząc powyższe na realia niniejszej sprawy, zauważyć przede wszystkim należy, że odwołująca się oznaczając uchwałę Rady, od której wniosła odwołanie, poprzestała na podaniu daty dziennej, tj. 13 maja 2024 r., bez wskazania jej numeru, uczestników postępowania i przedmiotu sprawy. Wskazać przy tym należy, że 13 maja 2024 r. Rada podjęła jedenaście uchwał o przedstawieniu wniosków o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, z czego pięć dotyczyło powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego ogłoszonego w Monitorze Polskim.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że odwołująca się nie dochowała ustawowego obowiązku uzasadnienia podstaw odwoławczych. Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy skarga kasacyjna zawierająca uzasadnienie, która nie ma związku z podniesionymi podstawami kasacyjnymi i przytoczonymi w ich ramach zarzutami ani nie obejmuje jakiejkolwiek argumentacji jurydycznej, podlega odrzuceniu (z wielu zob. postanowienie z 22 sierpnia 2000 r., IV CKN 1181/00). W niniejszej sprawie zauważyć zatem należy, że: 1° uzasadnienie odwołania nie zostało redakcyjnie wyodrębnione, 2° wywód odwołującej się jest ogólny i nie zawiera jakichkolwiek bezpośrednich odniesień do poszczególnych zarzutów, 3° wywód nie zawiera odniesienia do jakiegokolwiek przepisu prawnego, 4° odwołująca się nie przedstawiła jakiejkolwiek argumentacji jurydycznej, 5° wywód odwołującej się w większości sprowadza się do polemiki z dokonaną przez Radę oceną zebranego w sprawie materiału lub ustalonymi przez Radę faktami.

W związku z ostatnią z przytoczonych okoliczności przypomnieć należy, że w orzecnictwie Sadu Najwyższego podkreśla się, że podstawą odwołania od uchwały KRS nie mogą być wyłącznie – stanowiące wyraz subiektywnych odczuć skarżącego – zarzuty, które dotyczą ustalenia faktów lub oceny dowodów w sprawie (z wielu zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 21 lipca 2021 r., I NKRS 65/21; 6 maja 2015 r., III KRS 16/15; 17 lipca 2014 r., III KRS 17/14).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS odrzucił odwołanie.

Od postanowienia i uzasadnienia zdanie odrębne złożył SSN Adam Redzik.

[P.S.]

Oktawian Nawrot Adam Redzik Tomasz Przesławski

Zdanie odrębne SSN Adama Redzika

Uważam, że wobec treści wskazanych niżej orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, Sąd Najwyższy orzekający w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych powinien powstrzymać się od orzekania w sprawach z zakresu odwołań od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa.

W uzasadnieniu wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 21 grudnia 2023 r. (C-718), wydanego w następstwie pytania prejudycjalnego skierowanego do TSUE przez skład z moim udziałem, Trybunał stwierdził, że skład pytający (Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego) nie ma cechy niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy w rozumieniu art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE w związku z art. 47 akapit drugi Karty Praw Podstawowych, a w konsekwencji nie może kierować do Trybunału pytań prejudycjalnych w trybie art. 267 TFUE. Zdaniem Trybunału, pierwotną i zasadniczą przyczyną tego stanu rzeczy jest fakt, że organem nominującym przedstawianych Prezydentowi RP kandydatów na sędziów Sądu Najwyższego była Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018, poz. 3 ze zm.). Należy też odnotować wydany niespełna miesiąc wcześniej wyrok pilotażowy Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 23 listopada 2023 r. w sprawie Wałęsa przeciwko Polsce (skarga nr 50849/21), w którym zaakcentowano wadliwość ukształtowania organu przedstawiającego Prezydentowi RP kandydatów na sędziów poprzez zbytne uzależnienie procesu wyłaniania sędziowskiej jego części (15 sędziów wybranych spośród sędziów) od władzy ustawodawczej i wykonawczej. To w opinii obu trybunałów wpływa na ocenę sądu z udziałem sędziów powołanych przez Prezydenta RP z rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa w obecnym kształcie jako niespełniającego kryteriów określonych w orzecznictwie ETPCz i TSUE.

W świetle wskazanych wyroków, konieczne jest przeprowadzenie pilnych zmian legislacyjnych, które usunęłyby wskazane przez Trybunały wady formalne dotyczące sądu z udziałem sędziów powołanych na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8

grudnia 2017 r. Władzy politycznej Rzeczypospolitej Polskiej określono roczny termin (wyrok pilotażowy ETPCz) na przeprowadzenie zmian legislacyjnych. Wobec tego, moim zdaniem, Sąd Najwyższy powinien wstrzymać się z wydaniem orzeczenia w sprawie.

[P.S.]

[a.ł.]